

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 98

číslo: 50

16. prosince 2018

Cena: 8 Kč

Je dnes církev pro lidi aktuální?

Otázka, se kterou mě oslovila kolegyně Stáňa Veselková, „*Je dnes církev pro lidi aktuální?*“, je pro mě osobně velmi palčivá. Jsem farářkou Církve československé husitské, která si vytkla jako jeden z cílů zůstat v kontaktu se současným vědeckým poznáním a sociálním směřováním, udržovat dialog se společností na všech úrovních a být její živou součástí. A tak se logicky ptám, zda i církev, ve které sloužím, poslání, kterému věnuji svůj životní čas, je pro lidi vlastně aktuální.

Nedělám si tímto zamyšlením nárok na pravdivé, empirické poznání skutečnosti, vždyť vycházím hlavně ze své, doposud pouze dvanáctileté farářské praxe a z toho, co vnímám ve svém okolí. A to jistě není mnoho, ani mně se navíc nevyhýbá onen život v „sociální bublině“, byť se aktivně pohybuji v mnoha rozdílných prostředích, na půdě církevní, akademické, umělecké i sekulární a všude jsem farářkou - svou službu neomezují pouze na husity a pro husity. Setkávám se zkrátka s lidmi (i těmi tzv. „něcisty“), kteří ke mně mají důvěru, mluvíme spolu, vnímám, co tito lidé říkají, někdy se dozvím informace o církvi spíš mezi řádky, jak ji vidí lidé „zvenku“. To vše jsem se pokusila shrnout do svého zamyšlení.

JAK PRO KOHO

A JAK V KTERÉ SITUACI

Církev je aktuální jak pro koho a jak v které situaci. Zdá se vám to jako šalamounské tvrzení? Církev (v ČR působí celkem 32 církví a náboženských společností registrovaných Ministerstvem kultury) je i v dnešní době pro lidi aktuální hlavně ve chvíli, kdy tito lidé mají potřebu, již církev může uspokojit. Církev provozuje mnohá zařízení, která jsou v současném sociálním uspořádání státu potřebná a nezastupitelná. Mnohdy jsou to zařízení unikátní, ve kterých je znát, že „lidé tu skutečně mají rádi lidi, jsou si vzájemně blízcí“, a promítá se to do přístupu ke klientům i do úrovně péče a nabíže-

ných služeb. Mateřské školky, základní a střední školy, vyšší odborné školy, základní umělecké školy. Různé pečovatelské domy, domovy, stacionáře a podpůrná, odlehčovací zařízení, poradny, diakonie. To vše jsou oblasti služeb, kde může být církev pro současnou většinou sekulární společnost aktuální.

Jak je to ovšem s tou další rovinou aktuálnosti církve pro dnešního člověka, s tím, co církev může dnes lidem předat, nabídnout? Jak zprostředkovat Kristův impuls? Poselství, že Kristova manifestace lásky a dokonalosti skrze jeho život tu byla, je a bude pro všechny lidi všech časů? Aktuálnost církve, domnívám se, jde ruku v ruce s tím, zda jsou „aktuální“ i její členové. Jak moc či málo je pro ně osobně církev spíš úkrytem před světem, kterému nerozumí nebo nechťejí rozumět, anebo naopak kamenem úhelným, podle něhož orientují své činy? Na tom, myslím si, se leccos štěpí. Církev odráží ven do světa to, co sama žije. A tady zřejmě narážíme na to, co trápí církev napříč ekumenou. Církev jsou často hodně ponížené „do sebe“, řeší své vlastní problémy, ať už je to nutnost sebefinancování, úbytek členů a stárnutí členské základny či péče o hmotné statky. Odhadem více než polovinu členů většiny českých církví tvoří lidé, kteří jsou již ve věku, kdy „užívají plodů své práce“, ve věku podzimu života. Neznamená to, že by tito lidé nebyli aktivní a neoživovali

Pokračování na str. 3

Nadějný

Říkal mi tuhle před svátky jeden člověk, že křesťani jsou divní lidé, že pořád mluví o modlitbě, ale sami se nemodlí, že vydávají Bibli za Slovo Boží, přitom ji ale nečtou, že směřují na věčnost, ale zuby nehty se drží života na zemi, že se vlastně chovají stejně jako ti nevěřící, ale na rozdíl od nich o Pánu Bohu stále mluví a od Pána Boha očekávají, že je za ty zbožné řeči vezme přímo do nebe, a nakonec to nejhorší, že nejradši kritizují ostatní kvůli těm věcem, které sami tajně dělají - a pak se na mne zpytavě zahleděl - Jestlipak byste o tom nechtěl něco napsat a zdalipak mezi ně taky nepatříte?

A tak jsem šel domů a říkal si, kolik pravdy je vidět v tomhle zrcadle, nastaveném mezi nás, křesťany, že je ale taky silně krátkozraké soudit lidi a potom žít z té lidské pravdy, tak smutné a skličující, až se ve mně všecko v litostivé hanbě sevře pokaždé, když ji slyším; vždyť já dobře vím, že i chybní člověk čeká v naději na lepší příští, vždyť žádný soudce ani karatel svět nespasil, vždyť ani Bůh nás ještě neodsoudil a každý den a zrovna o Vánocích touží svou láskou změnit smutnou pravdu o člověku, dovést ho životními zkušenostmi od beznaděje k naději, po staletí vrací světu ztracený pokoj a radost a nezaslouženou milost spasení. A tak jsem se rozhodl, že ani já nebudu mentorovat, že vám řeknu raději (pokolikáté už?) něco o vánoční naději.

Nadějně mi zní slova - Dříve jsem věřila, že musím lidi obracet, teď vím, že je musím milovat a že láska obrátí, koho chce - protože jejich autorka, Matka Tereza, patřila taky mezi nás, bídné a chybní křesťany, ale že svým věřícím srdcem na modlitbách prožila, jak bezedný oceán lásky je obsažen v Bohu, který nezatratil člověka, a že z toho oceánu plynulo i pro ni tolik lásky, že neměla důvod ostatní lidi obracet, usvědčovat, soudit, dokazovat jim jejich slabosti, že je začala bezvýhradně přijímat a neokázale milovat, ach jo.

Nevím, kolik je na světě tak opravdových křesťanů, ale poznávám je spolehlivě podle láskyplných slov, podle otevřené náruče a dobrých skutků, a proto stále píšu o naději, i když vím, jak bolavý je svět, i když vím, kolik se denně řine z lidských rtů hořkých vět, i když vím, že ne každý, kdo pluje do Indie, objeví břehy Ameriky, přátelé Kolumbova vejce a nadějně vánoční rétoriky.

Jan Schwarz

Chanukija rozsvítila tradičně Palachovo náměstí

Na Palachově náměstí před pražským Rudolfinem se večer 2. prosince sešlo několik desítek lidí k veřejnému zapálení světel při příležitosti začátku chanukového týdne.

Chanuka, svátek světel, je pohyblivým svátkem, jenž vychází z historické události a má připomenout zázrak při znovuvyvěcení chrámu po překvapivém vítězství Makabejských nad syrskou okupační mocí před více než 2000 lety. Podle židovské tradice je symbolem vítězství světla nad temnotou, naděje nad beznadějí...

Při setkání uspořádaném organizací Chabad Prague, reprezentující chasidské hnutí, promluvil několik hostů, jejichž krátké projevy končily přáním šťastné chanuky. Rabín Manis Barash, jenž vede v Praze hnutí Chabad, vyzdvihl poselství svátku tak, jak je chápal i Tomáš Garrigue Masaryk. Právě na jeho počest a také ke stému výročí založení Československa byla letos na chanukový svícen zavěšena i česká vlajka.

Velvyslanec Izraele v Česku Daniel Meron zmínil složité otázky kolem existence izraelského hlavního města a ocenil krok prezidenta Miloše Zemana, který v Jeruzalémě otevřel české centrum. Jeho vyslovené přání, aby se zde příští rok otevřelo i české velvyslanectví, pak lidé uvítali potleskem. Tato slova reflektoval i velvyslanec ČR v Německu Tomáš Podivínský, který konstatoval, že česko-izraelské přátelství je i díky současnému prezidentovi velmi pevné, a zmínil také, že Masaryk byl prvním státníkem, jenž Izrael navštívil. Po něm je zde dokonce pojmenován les. V té souvislosti citoval velvyslanec heslo izraelského generála a politika A. Kahalaniho: „Kde jsou stromy, tam tanky neprojedou.“ Petr Rachůnek, reprezentující městskou

část Praha 1, pak označil Chanuku za svátek prvního boje za náboženskou svobodu a jako velkého bojovníka za svobodu zmínil i Jana Palacha, a jehož náměstí se slavnost již od r. 2001 koná. (První velká menora byla postavena v Praze na Malém náměstí v roce 1998.) Zlatým hřebem setkání – i když pro aktivní účastníky vzhledem k nepříznivému počasí ne zcela příjemným – pak bylo rozsvícení lampy na prvním a prostředním ramenu osmiramenného svícnu, chanukije, za zpěvu hebrejských písní.

Centrum Chabad rovněž na Palachovo náměstí umístilo panely výstavy *Share the light - Šířte světlo*, která zobrazuje unikátní fotografie venkovních menor z celého světa a objasňuje pozadí svátku.

S využitím zprávy T. Vojtíška (info.dingir.cz)

Ilustrační foto

Klára Břeňová

Modlitby pro pobožnosti v době adventu Juraj Dovala

Svatý Bože, děkujeme ti za čas adventní: čas pokoje, čas světla, čas modlitby a čas smíření. Žehnej nám, ať nastávající období prožijeme v lásce, pokání a opravdovém očekávání příchodu našeho Pána Ježíše Krista.

Mocný Bože, jak veliká a nekonečná jsou tvá zaslíbení. Děkujeme ti, že tvůj Syn sestoupil z nebeské slávy na tuto Zemi a narodil se jako bezbranné dítě v Betlémě. Oslavujeme ho, vzýváme, klaníme se mu a prosíme, aby celý svět přijal jeho evangelium lásky a pokoje.

Svatý Bože, prosíme tě, nauč nás postit se srdcem: odpouštět těm, kteří se proti nám provinili, milovat i své nepřátele, umenšovat své touhy a uhasinat své vášně.

Milostivý Bože, prosíme tě za všechny hledající a za ty, kteří touží odhalit hlubší smysl života. Bože, prosíme za všechny, kteří se ptají po tobě, aniž by věděli, kdo jsi. Dávej jim možnost poznat tě jako Pramen všeho života, odhal jim velikost své nádhery, ukaž světlo své nekonečnosti, dej jim napít z vody živé a nevyčerpatelné.

„Přijď, Králi slávy, kníže míru, a vydej zemím žádoucí světlo, mír a spásu, aby všichni mohli vidět nebesa na zemi. Otevřete se, brány světla, a vyšlete světlo Boží k národům jako řeku, aby všichni chodili ve světle až na věky.“

Jan Amos Komenský

Představujeme vám naši předvánoční novinku, Jubilejní Bibli – největší a nejlépe čitelnou Bibli v Českém ekumenickém překladu, která kdy vyšla. Jedná se o unikátní vydání ve zcela nové grafické úpravě, a to ve dvou reprezentativních variantách. Knihu doprovází samostatná příloha Češi a Bible, která shrnuje historii hesla PRAVDA VÍTĚZÍ na prezidentské standartě a přináší zajímavé citáty o Bibli a křesťanství, které pronesly významné osobnosti z politického, vědeckého, náboženského i uměleckého světa v dobách těžkých i nadějných.

Můžete využít akce „100 LET OD VZNIKU ČESKOSLOVENSKA – 100 DNÍ SLEVA“, kdy je možné Bibli koupit za výjimečně výhodnou cenu. Podrobnosti a možnost objednání v internetovém obchodě www.bibleshop.cz.

Z kazatelského plánu

3. neděle adventní

Doufajte v Hospodina věčně, neboť Hospodin, jen Hospodin je skála věků. (Izajáš 26,4)

První čtení: Sofonjáš 3,14-20

Tužby adventní:

2. Abychom vstoupili do společenství s Kristem, který nás nepřichází soudit, ale naopak zachránit, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom všichni byli připraveni na Kristův slavný příchod na konci věků, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, když se chystáme slavit radostnou památku vtělení a narození tvého Syna, dej, ať se naše srdce obrátí k jeho příkázání lásky! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 4,4-7

Evangelium: Lukáš 3,7-18

Verš k obětování: Izajáš 12,6

Verše k požehnání: Izajáš 45,22

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, dej, ať duchovní posila, kterou jsme přijali ve svátosti večeře Páně, nás otevře k plnějšmu přijetí tvé pravdy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 205, 208, 160

Bohoslužba rané doby ve svědectví apoštola Pavla

Ten, kdo nám předává pozoruhodné svědectví o bohoslužbě prvních křesťanů, je apoštol Pavel. V jeho dopisech se nachází řada prvků liturgické tradice i bohoslužebného života jeho doby. V epištolách nacházíme tzv. trojiční pozdrav (2 K 13,13), důraz na Písmo (1 K 15,3-4), vyznání víry (1 K 12,3), zmínky o modlitbách a chvalozpěvech (1K 14,15), ale i o sbírce (1 K 16,23), a především o slavení večeře Páně (1 K 11,23-25). Pavel však byl kritickým teologem, a ne všechno, co se v tehdejších obcích v bohoslužebném životě odehrávalo, s nadšením přijímal. Zejména jeho 1. list do Korintu odráží bohoslužebnou situaci v tamním sboru a obsahuje dvě podrobná témata křesťanské liturgie. Tím prvním je svátost večeře Páně, kterou objasňuje v 11. kapitole. Ve 12. a 14. kapitole pak pojednává o duchovních darech uplatňovaných ve shromáždění křesťanů, tedy podobě, která se dnes označuje jako bohoslužba slova.

Pavel se ve svém listě projevuje jako „reformátor bohoslužby“, když reaguje kriticky na situaci v korintském sboru. V čem byl problém? Večeře Páně místo, aby zde propojovala v Kristu celé společenství křesťanů, stala se skupinovou záležitostí. A shromáždění církve, ve kterém se projevovali různí proroci a charismatické osobnosti, se stala zmatená a nesrozumitelná.

Je zřejmé, že v prvotním křesťanství se věřící shromažďovali v jednotlivých domech a pak v některém z nich společně. Ale v Korintě se kolem jednotlivých domů tvořily skupiny, které se vydělovaly z celku a navzájem se nerespektovaly. Místo, aby večeře Páně sjednocovala, sblížovala a spojovala křesťany, projevovalo se ve společném shromáždění v Korintě jejich oddělení a rozdělení. O něm se dovídáme již na samém začátku listu, že se skupiny přihlašují k jednotlivým osobnostem Petrovi, Pavlovi, Apollovi (1 K 5,11-12). Navíc ti, kteří si to mohli dovolit, nešetřili jídlem ani pitím, takže se společné stolování změnilo v pohanskou hostinu. Na takovou situaci reagoval kriticky apoštol Pavel.

Večeře Páně má spojuvat, ne vytvářet zvláštní skupiny. Pavel ve své reformě korintské bohoslužby kladl důraz na tradici. Tato tradice vede až ke Kristu. „Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal“ (1 K 11,23). Večeře Páně spojuje církev, do které patří chudí, slabí, hříšní, které Ježíš ve své milosti a lásce přijímá – obohacuje, posiluje a proměňuje. On je tím, kdo je středem bohoslužby a kdo jí dává pravý smysl jako tehdy i dnes. Podíváme-li se na druhý způsob křesťanského shromáždění v Korintě, musíme uznat, že tato shromáždění musela být velice živá a pestrá. Ale do popředí se dostává individuální zážitek vytržení a neobyčejné

náboženské zkušenosti. Zážitek není na prvním místě, jak si to dnes mnozí myslí. Pavel upřednostňuje srozumitelné slovo (1 K 14,19). Srozumitelné slovo přináší duchovní užitek lidem i celé církvi. Srozumitelné slovo či „jasné slovo“ (1 K 14,9) je Božím darem. Takové slovo působí misijně, vzdělává a duchovně formuje církev. Samozřejmě mluvené slovo není jediným nástrojem a projevem křesťanské bohoslužby, i když má nepostradatelný význam. V bohoslužbě se uplatňuje i hudba nebo umělecké vytržení a zjevení. Jak to popisuje apoštol Pavel: „Když se shromažďujete, jeden má žalm, druhý slovo naučení, jiný zjevení od Boha, ještě jiný promluví ve vytržení a další to vyloží“ (1 K 14,26). Duch svatý utváří a oživuje církev, současně činí živou i její bohoslužbu. Tímto zdrojem života jako tehdy i dnes je Duch svatý a jeho dary. Bohoslužba nesená a vedená Duchem se vyznačuje rozmanitostí služeb, na níže se podílejí mnozí podle svých obdarování. Ale, co je podstatné, je zásada, kterou zdůrazňuje apoštol Pavel: „Všecko ať slouží společnému růstu“ (1 K 14,26). Pavel myslí na budování celku církve v Kristově lásce. Rozmanité aktivity, bohoslužebné projevy a formy jsou dobré, jestliže napomáhají společnému růstu a budování církve jako Kristova těla v jeho jednotě a zájemnosti.

Tomáš Butta

Nad Písmem

Neste ovoce, které ukazuje, že činíte pokání L 3,7-18

Jan Křtitel je postavou typicky adventní, postavou plnou očekávání a volání k nápravě. Jan připravuje cestu Ježíšovi a jeho poselství. Jan – poustevník v oděvu z velbloudí srsti a živící se kobyčkami a lesním medem – volá k pokání, neboť se přiblížilo království Boží.

Už starozákonní proroci očekávali Boží království, ale v době Janově se toto očekávání vystupňovalo ke žhavosti. Jan ví, že království nebeské se již vlamuje do tohoto světa. Vždyť za malou chvíli za ním k Jordánu přichází nositel tohoto království – sám Ježíš z Nazareta, aby se dal od Jana pokřtít. A Jan ho ihned rozpoznává: To je přece ten „beránek Boží, který snímá hřích světa“ (J 1,29), to je ten, jehož cestu připravuji. Jan ví, že království Boží je již tu. Jan je naplněn starozákonního poselství o „hlasu volajícího: Připravte na poušti cestu Hospodinu!“ (Iz 40,3) Proto ten radikální tón a nesmlouvavá výzva: číňte pokání, obraťte se, změňte své smýšlení, změňte své jednání! Na svědectví kajícího smýšlení se dávají lidé od Jana křtít. „Tehdy vycházel k němu celý Jeruzalém i Judsko a celé okolí Jordánu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu křtít.“ (Mt 3,5-6)

Když však Jan viděl, že ke křtu přicházejí ti, kteří své pokání chtějí pouze vystavit lidem na odív, ale v srdci zůstávají dál pyšní a samo-spravedliví, říká jim ne příliš lichotivá slova: „Plemeno zmiřij, kdo vám

ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání.“ (L 3,7-8) Ovoce, tedy skutky, život, to je to, čím se budeme moci prokázat před Božím soudem. Bůh nedá na zbožné masky, předstíranou zbožnost a pokrytecké pokání. Takoví lidé, byť by to byla i elita církve (jako byli farizeové a saduceové), budou zavrženi. Nic jim nepomůže odvolávání se na zbožné předky, na tradici víry: „Nemyslete si, že můžete říkat: Náš otec je Abraham.“ (Mt 3,9)

Všimněme si, jak reagojí posluchači na Janova ostrá slova: „Zástupy se Jana ptaly: Co jen máme dělat?“ (L 3,10) Janovy výzvy se dotkly lidských srdcí. Lidé pochopili, že nemohou jen vyslechnout hezké kázání a odejít domů takoví, jací byli předtím. Pokání znamená obrát, zvolit si jinou cestu než dosud. A Jan dává každé skupině lidí konkrétní odpověď. (L 3,11-14)

Křest Jana Křtitele byl udílen na znamení pokání. V Ježíšovi však sám Jan poznává zachránce: „Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než já, nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi. On vás bude křtít Duchem svatým a oh-

něm.“ (L 3,16) Ježíš také volá k návratu k Bohu, také vyzývá k pokání, protože se přiblížilo Boží království, ale on sám je tím Spasitelem, tím Synem Božím, nositelem Božího království. On své následovníky křtí Duchem svatým, to znamená, že jim dává sílu k následování a ke svědectví. On však křtí i ohněm – a to je soud. On je také nositelem soudu: „Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“ (L 3,17)

A tu se nám opět ozývá adventní motiv pokání a soudu. Tehdy byla situace opravdu vyhrocená. Staletí čekali Židé na Mesiáše a konečně přichází v Ježíši Kristu. To byl zlom věků. Sám Bůh přichází za člověkem v podobě Ježíše z Nazareta.

A dnes – není obdobná situace? Už dvě tisíciletí čeká církev druhý příchod Kristův, jak sám zaslíbil. Zlom může nastat už zítra. Už zítra může přijít Kristus k soudu. Může to být zítra, může to být za sto, tisíc let – na tom nezáleží. Co však víme, je to, že přijde. Vždyť se ohlásil. Proto i k nám zní tak naléhavě a aktuálně výzva Jana Křtitele: „Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání.“ (L 3,8)

Libuše Kopřivová

Pane, prosíme, otevři naše srdce,
aby k němu proniklo tvé slovo. Ukaž nám, co máme dělat,
abychom nesli dobré ovoce života, které obstojí před tvým soudem.
Amen.

Je dnes církev pro lidi aktuální?

Dokončení ze str. 1

své denominace, možná naopak mají teď konečně čas na to věnovat se nejen vnoučatům, ale i sborům, narozdíl od svých dětí, které jsou v plném pracovním nasazení. Nechci se dotknout nikoho, kdo je v důchodovém věku a živě se zajímá o dění kolem sebe a ve světě a dokáže bez zbytečných předsudků a zátěže bolestí stáří reflektovat toto dění. Taci lidé jsou pro sbory požehnaním a motorem. Ale upřímně - máte pocit, že je v církvi takto aktivních a otevřených lidí většina?

ŽIVOT CÍRKVE MIMO BOHOSLUŽBY

Aktivní není totéž, co aktuální. Z vlastní praxe vím, že jsou téměř devadesátiletí senioři, kteří jsou nejen aktivní, ale i „aktuální“ - sledují dění ve společnosti, zapojují se do dění ve sboru a „fandí mladým“, nejsou zatíženi předsudky ani pocitem, že jim „někdo krade sbor“ a že se do sboru zavádějí novoty, tj. že do kostela např. teď chodí lidi, kterým „už nerozumím“, anebo se tu dějí věci, které „sem nepatří“. A stejně tak pozorují, že lidé často věkově výrazně mladší jsou daleko konzervativnější. Nabízí se otázka, nakolik dobře se vlastně v církvi cítí vedle sebe různé věkové skupiny? A jakou energii sbor pak vyzařuje navenek? Aktuálnost církve pro dnešního člověka se může projevat i tím, jaké jsou ve sboru aktivity kromě bohoslužeb. Jsou církve, které ve svých prostorách pořádají různé koncerty, divadla, provozují komunitní zahrady, čajovny, kavárny apod. Lidé z ateisticky orientovaného okolí jsou pak schopni „vzít církev jako instituci na milost“, v případě, že je právě spojena s nějakou výraznou aktivitou přesahující zdi kostela a/nebo také silnou, charismatickou osobností, která program iniciuje (většinou farář/ka), případně když je za církvi vidět nějaká práce, činnost prospěšná i většinové společnosti (což může být již zmiňovaná kulturní aktivita, provozování kroužků, táborů s výukou jakýchkoli apod.). Církev bude vždy přesně taková, jakou ji dělají ti, kdo církvi reálně jsou, tedy jsou v ní aktivní.

Pro některé lidi je dnes církev aktuální tím, že jim dává jakousi kotvu, poskytuje prostor a možnost mít někde své místo. Lidé potřebují vzo-

ry, inspiraci, obzvlášť dnes, v čase „tekuté modernity“ (termín, který používá polský sociolog Zygmunt Bauman a označuje jím de facto současnost, se všemi jejími rychlými změnami a nejistotami, které současný člověk bytostně vnímá a často pociťuje subjektivně spíš negativním dojmem). Jsou lidé, kteří v sobě nemají zakořeněný apriori odpor proti církvi, ale ani ji nevezmou jako neomylnou autoritu. To otvírá prostor ke svědectví o vlastní víře, identitě, ale též prostor k dialogu, šanci, že církev se může stávat aktuálnější díky novým lidem, kteří přijdou a něco hledají.

DIALOG A DŮVĚRA

VERSUS VYVOLÁVÁNÍ NENÁVISTI

Ne všichni přichozí jsou „vzorovými křesťany“, daleko častěji se jedná o tzv. „něcisty“, kteří dle svých vlastních slov v něco věří, ale neví přesně, jak to definovat. Nejednou se mi stalo, že mě vyhledali lidé, kteří nejsou členy církve, ale pocítili ke mně důvěru, a na základě toho jsem s nimi mohla řešit jejich aktuální požadavek. Nejednou se také stalo, že taci lidé ve sboru zůstali, resp. našli do sboru cestu, přijali svátost křtu a stali se aktivními členy. U všech těchto lidí ale byla a je důležitá prvotní důvěra, otevřenost, hledání, byli a jsou to lidé „na cestě“, tedy vlastně Kristovci v tom pravém slova smyslu. Zajímavé je si uvědomit, jak jsou některé církve (nejviditelnější asi Římskokatolická) velmi aktivní ve vyvolávání nejbizarnějších druhů nenávisti - např. v kázáních některých duchovních nebo formou reakcí na některé události (např. Prague Pride, Istambulská úmluva o právech žen apod.). To je ale bohužel také asi to první, co se lidem v poslední době při vyslovení pojmu církev vybaví. Je to samozřejmě nespravedlivé vůči mnohým členům a duchovním, kteří nejsou elitářští a uzavření, kteří skutečně jednají lidsky, solidárně, ale bohužel právě všemožné zpátečnické reakce některých církevních představitelů vrhají na celek církve stín neaktuálnosti pro dnešní společnost.

SROZUMITELNOST LITURGIE

Další věc, která mě napadá, je aktuálnost či naopak neaktuálnost nástrojů církve. V Církvi československé

husitské používáme Liturgii podle Karla Farského, zakladatele církve, která je stará téměř sto let. Jazyk liturgie je krásný, je ovšem zakonzervovaný časem svého vzniku. Stejně tak písničky ve zpěvníku, který používáme. Nevím, zda je tohle problémem i v jiných společnostech a jak to vnímají (třeba evangelici mají krásné písně a používají hlavně liturgii slova, která se dá formulovat velmi současným jazykem). Hudba je u nás v CČSH vedle kázání a každotýdenního vysluhování svátosti večere Páně páteří bohoslužby. A skrze bohoslužby v kostele se primárně snažíme oslovit lidi, hlásáním Božího slova, které ale nelze oddělit od celku liturgie. Tím chci říct, že i když se opravdu snažíme o aktuálnost kázání, aplikaci biblické zvěsti na současnou situaci, o nacházení paralel a jednoduchého, neteologického jazyka, a i když tomu často posluchači rozumějí, tak zbytekem liturgie je často tato aktuálnost jakoby „pohřbena“. Málokdy přichází zpětná reakce od auditoria ve smyslu „oslovila mě bohoslužba“. Lidé jsou osloveni kázáním, ale daleko méně už celou liturgií; té často nerozumějí, spíš jí „nějak vydrží“. Přitom i ona má oslovovat, proměňovat; má určitou stavbu, vede člověka k zamyšlení, pokání, ztišení, modlitbě. Tady se ovšem ve své úvaze dostávám do bodu, který je zřejmý neřešitelný. Církev sice nemá moderní liturgii a možná tak některé lidi oslovuje méně, než by mohla, na druhé straně je tu ale početná skupina lidí, která naopak tuto neměnnost, archaickou notu, kterou církev rozeznívá týden co týden, vnímá pozitivně - jako něco neměnného v časech už zmíněné „tekuté modernity“.

PROSTOR PRO AKTIVITU

Rovinu aktuálnosti církve skrze jednotlivé duchovní různých církví jsem již lehce zmínila výše. Církev jako celek může být ve společnosti hodnocena jako spíše neaktuální, archaické společenství s podivnými rituály a nevýraznými lidmi, na druhou stranu má ve svých řadách osobnosti, které se tomuto zažitému stereotypu myšlení vymykají, jsou běžně zvané do různých debat, mají prostor v médiích a na veřejných shromážděních, jejich hlas je slyšet a dotyční jsou respektovanými osobnostmi, které mají společnosti co říct, lidé jim rozumějí a chtějí znát jejich názor. Je již trochu folklórem, že tradičně před velkými svátky, na Vánoce a na Velikonoce, se v médiích objevují rozhovory s duchovními církví, kteří jsou dotazováni - vedle povahy svátku - i na názory týkající se aktuálních témat. Myslím si, že se zde naskýtá veliká příležitost, jak ukázat lidem, že církev nestojí mimo současnost. Nedá mi to se ale ještě nezeptat, kam by se církev měla transformovat? V co? Církev je organizace jako každá jiná - tvoří ji lidé a ona se podle těch lidí proměňuje neustále. To, čím se lišíme od jiných organizací, je víra a jsou dary Ducha. Spiritualita a optika, kterou vnímáme sebe i svět. Je na jednotlivcích, jak tohle dokážeme aktuálně předávat. Jistě v tom hraje roli náš vlastní, osobní přístup

k životu, k sobě, ke světu. Míra odvahy a strachu. Řekla bych, že v mnoha směrech máme nyní, na počátku 21. století, velkou šanci. Společnost, aspoň ta evropská, se má nebývale dobře. Žijeme v době, kdy nás v našem evropském prostoru v podstatě nesuzují válečné konflikty, máme dostatek (nadbytek) jídla, dostupnou vodu, špičkovou lékařskou péči a sociální jistoty. Mnoho z nás žije nad poměry, máme víc, než umíme využít a zhodnotit. Zároveň jsme čím dál častěji konfrontováni s důsledky „antropocénu“, doby, do které člověk již tak významně otiskl stopu svého působení, že se nám leccos mění doslova před očima - klima, početnost hmyzích a ptačích populací, kvalita vody a půdy atd. Nevím, do jaké míry je pravdivé napsat, že společnost těmito aktuálními otázkami žije, spíš jimi žije část odborné veřejnosti a určité skupiny našich spoluobčanů, nicméně právě zde, na poli ekoteologie, evangelia v praxi, na úrovni občanských iniciativ a neziskového sektoru, vidím velké (a dosud málo orané) pole pro činnost církve, pro její hlas a pohled na skutečně aktuální a akutní problémy. Možná je to trochu paradox, co zde píši, v kontextu vzpomínky na známý článek Lynna Whitea z roku 1967 „Historické kořeny ekologické krize“, kde White za viníky environmentálního úpadku už tehdy označuje západní křesťanskou kulturu, z níž se podle něj vyvinula touha po pokroku a neustálém rozvoji, věda i technika, které ve výsledku způso-

bují ničení životního prostředí. Whiteův text, dodnes hojně citován, ačkoliv se vůbec nejedná v dnešním slova smyslu o odborný článek, byl v mnoha odborných kruzích kritizován a jeho závěry zpochybněny. Dnes se ale stále většina církví drží zpátky i v reakci na takové dokumenty, jakým je např. encyklika papeže Františka Laudato Si', jež nenašla příliš těch, kteří by, ať už prakticky či alespoň verbálně, připomínali její poselství, naplňovali její cíle. V kontextu současného stavu životního prostředí na Zemi by to bylo přitom víc než aktuální. Česká křesťanská environmentální síť, kterou jsem spoluzakládala v roce 2010, stojí na okraji zájmu většiny českých církví a její cíle se do českého prostředí víceméně nepodařilo prosadit. Církev, resp. jejich představitelé, se možná bojí být radikálnější, nekonvenční, možná proto, že si myslí, že jim to nepřísluší. Říkám si, že v dnešní době, kdy si svět a jednotliví lidé v něm tak rádi nasazují masky přetvářky, kdy jako civilizace dávno žijeme na dluh a před problémy světa a jejich řešením zavíráme oči, by stálo za to, nebat se být autentičtí a sami sebou. To se mi zdá dnes jako ta největší aktuálnost a projev lásky, jakého jsme schopni. Vždyť i Kristus byl takový a my se k němu hlásíme.

Sandra Silná,

farářka brněnského sboru
na Botanické

Plnou verzi zamyšlení najdete ve sborníku Okruh a střed (4/2018), který vydává Obec křesťanů.

„Solve et Coagula.“ Rozpusť a spoj!

V červnu 2018 vyšla básnická sbírka *Solve et Coagula*, prvotina básníka Tomáše Feifera (pseud. Sailor, tedy námořník nebo lodník). Ten ji uvádí citátem amerického psychoterapeuta Thomase Moora: „*Solve et Coagula. Rozpusť a spoj! Jde o alchymickou snahu chránit duši před vzletem k duchu a zároveň ji vyprostít z pout materialismu. Alchymie postupuje dvěma způsoby: zduchovňuje to, co je jinak hutné a doslovné, a upevňuje to, co je příliš intelektuální nebo duchovní. Promlouvá k oběma zálibám duše.*“ Básník Tomáš Feifer tady hned na začátku sbírky předal čtenáři „klíč“, který prolíná celou knihou. Protože prošel „výsluním“ i pádem (znechucen výsluním), snaží se pravdivě sám k sobě a v sobě hledat a pojmenovat to, co mu život přinesl a přináší. Zpověď někdy velmi syrová je zřejmým výsledkem snahy nalézt svoji duši v marasmu, který na nás doléhá, a který nás ovlivňuje. Vypovídá o hledání či zavržení entit kolem nás, ale i o naději. Bohatým jazykem a schopností neotřelé metafory se zlehka dotýká našich duší, je zřejmé, že nám nechce vpálit další ránu do srdce, i když jeho témata jsou v mnohém tíživá, protože je prožil až za hranici možného. Tady se nachází druhá rovina jeho tvůrčího sdělení. Jako člověk, kterého alkohol dostal až na ulici, kde by, jak říká, nepřežil, absolvuje psychoterapeutický výcvik a navštěvoval i kurzy hagioterapie u Prokopa Remeše, díky kterým „dohnal naprostou absencí znalostí o křesťanství z minulosti“. Ve své tvorbě dnes vidí i šanci, jak pomáhat lidem podobného osudu přetáhnout je na stranu lásky, naděje a úcty k životu a možná... přesah je zřejmý.

Svoji sbírku představil na konci září na faře CČSH v Karlíně v cyklu Setkání 3. věku, kde spolu s ním četly jeho verše Olga Nytrová, Květa Salmonová a Markéta Hlasivcová. Olga Nytrová je také autorkou předmluvy ke sbírce. Význění sbírky umocnily koláže Anity Bartos, výtvarnice, která se věnuje arteterapii. Pořad si přišla poslechnout řada autových známých, a co je pro něj obzvlášť důležité, přišli psychoterapeuté se svými vyléčenými i nevléčenými pacienty. Rád se podělí o své zkušenosti a na vlastním příkladu ukazuje jednu z cest jak dál lidem, kteří ztratili naději a potřebují ji získat. Jako by chtěl říci „jsem jeden z vás, vstaňte a zkuste to taky“.

Vánoční písně v Koledníku

Královéhradecká diecéze vydala *Koledník - nejznámější vánoční písně, kde najdete 25 známých koled s notovým zápisem a kytarovými značkami. Publikace obsahuje vánoční bohoslužbu slova, biblická čtení, vánoční přímluvy a modlitby, koledy doprovází fotografie. Formát A5, 32 stran, cena 20 Kč. K dostání v sekretariátu DR v Hradci Králové nebo v prodejně Blahoslav. Jana Pechancová*

Sociální práce na rozhraní kultur

V pondělí 26. listopadu se na půdě HTF UK uskutečnila mezinárodní konference s příznačným názvem *Sociální práce na rozhraní kultur*. Úvodního slova se zhostila děkanka fakulty doc. Kamila Veverková. Následovala část týkající se současné situace v oblasti migrace v ČR, legislativního rámce a azylové politiky, jež byla představena Mgr. Petrou Dammovou. Poté dr. Iveta Ajjanová prezentovala téma *sociálně-kulturních specifíků sociální práce se skupinami imigrantů, které spolu se svým manželem doplnila o osobní zážitky z dlouhodobého pobytu v Sýrii*. Dalším v řadě řečníků byl student oboru psychologie Tadeáš Janda,

který velice poutavě předával zkušenosti ze svých dobrovolnických aktivit v rámci práce s uprchlíky v Evropě. Svě povídání doplnil o řadu fotografií. *Transformaci společnosti jako výsledek křesťanské pomoci v Libanonu představila Mgr. Věra Miláčková*. Poslední částí konference byla diskuze vedená garantkou celé akce PhDr. Monikou Novou. *Této části se zúčastnili všichni řečníci i vzácní hosté původem ze Sýrie a Iráku. Konference měla vysokou účast a zaznělo na ní mnoho podstatných informací v otázkách uprchlictví, migrace i kulturních a hodnotových principů v rámci jednotlivých společenství.* J. Hudcová

Zprávy

Adventní očekávání v úchvatné vokální symbióze

Rád bych připomněl našim žižkovským příznivcům výjimečné vystoupení Pavarottiho, Dominga i Carrease, které v již v ryze vánoční atmosféře uchvátilo 23. 12. 1999 publikum ve Vídni. Zazněly skladby typu Ave Maria, White Christmas, Adepte fideles, Silent night etc. Jsem přesvědčen, že i my v Praze budeme v nabízené retrospektivě prostřednictvím velkoplošné DVD projekce alespoň zprostředkovaně vnímat povznášející účinek dokonalé interpretace.

19. prosince od 18 h v aule Husova institutu teologických studií, Roháčova 66, Praha 3 - Žižkov. K. Bican

Adventní koncert v Michli

V sobotu 22. prosince od 18 h se vánočně naladíme při koncertním provedení České mše vánoční ve sboru Alberta Schweitzera v Michli. **JK**

Bohoslužba na Boží Hod v Českém rozhlase

Na první vánoční svátek **25. prosince vysílá od 9 hodin ČRo 3 - Vltava přenos bohoslužby ze sboru naší církve v Českých Budějovicích (Palackého nám. 1154).**

Liturgii bude sloužit místní farář Lubomír Chmelíček spolu s br. biskupem Filipem Štojdlem, který bude kázat. Varhanní doprovod L. Tříška, klavír J. Chlebiček, zpěv I. Lenzová a P. Schacherlová.

Inzerát

Vikárka pražského sboru Luterské evangelické církve a. v. v ČR hledá pro sebe a svoji rodinu (3 dospělí a 1 dítě) byt či domek 4+1 v Praze či okolí, za křesťanské nájemné. Kontakt - e-mail: eduardah@seznam.cz, tel: 736 453 028. **Eduarda Heczková**

Z programu divadla Mana

● **Pondělí, 17. 12. v 18:30 h**
Vánoční pořad Došli sme k vám na koledu. Zve folklórní soubor Rosénka, Cimbálová muzika Muzička a dětská skupinka Makovičky.

● **Úterý, 18. 12. v 19:30 h**
STÁLÝ HOST DIVADLA. Jméno. Mluvit se dá o všem. Mezi dobrými přáteli a příbuznými by vlastně žádné téma nemělo být tabu.

● **Středa 19. 12. v 19:30 h**
Země česká, domov můj? Napínavý příběh o bojích československých legionářů, inspirovaný skutečnými událostmi. Příběh o skutečných lidech, pro které pojmy vlast a čest znamenaly víc než vlastní život

● **Sobota, 22. 12. v 17 h**
Koncert EDUROCK SHOW aneb Pospolu u stolu. Jídlo je důležité, dává nám sílu a také nás přivádí ke společnému stolu,...

Více na www.vrsovickedivadlo.cz

Mistr Jan Hus v Římě

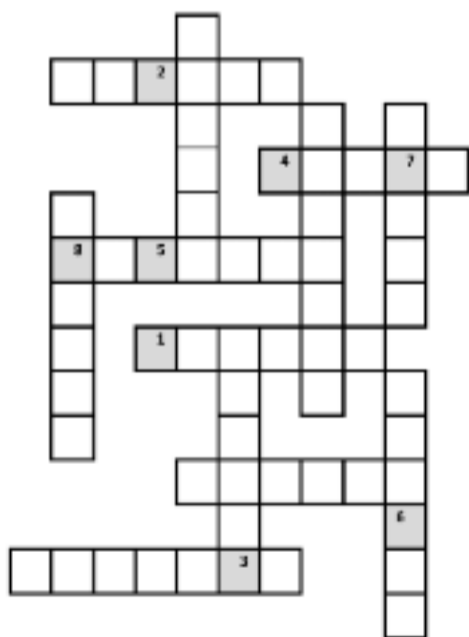
Na podstavci sochy Giordana Brunna v Římě jsou plastiky ze života mučedníka Mistra Jana Husa. V italské metropoli se nalézá tato historická zvláštnost a málokdo o ní ví. Když si představím 100 let společného života Čechů a Slováků, tak vím pouze o jedné soše na Slovensku, a to v Brezně pod Bradlom. Děkuji za to, že i v Římě se můžeme potkat s naším vynikajícím Čechem Janem Husem. **Jan Hradil** bratislavský biskup
Foto: Ing. Jiří Balajka

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Jan Křtitel

Vpisujte do tabulky slova podle počtu jejich písmen shora dolů a zleva doprava, aby se správně křížila. V šedých políčkách vám vyjde tajenka.

7 písmen: Abraham, plemeno, pokřtít

6 písmen: kamení, kázání, kořeny, lopata, pokání, sekera, zástup

5 písmen: ovoce, plevy

(Řešení z minulého čísla: Vlada)

Jana Krajčířiková

Změna programu vyhrazena.

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 17. 12. 2018, 19.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
Yvona Škvárová – mezzosoprán
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

úterý 18. 12. 2018, 19.00
CANCIONETA PRAGA & piano
Lukáš Jindřich – dirigent
F. SCHUBERT, Ch. GOUNOD, W. A. MOZART, SVĚTOVÉ KOLEDY

středa 19. 12. 2018, 19.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Štěpánka Heřmánková – soprán
Miroslav Laštovka – trubka
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, Ch. GOUNOD

čtvrtek 20. 12. 2018, 19.00
PRAGUE BRASS ENSEMBLE
Jan Kalfus – varhany
SVĚTOVÉ KOLEDY, J. S. BACH, A. MICHNA, ČESKÉ KOLEDY

pátek 21. 12. 2018, 19.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
Yvona Škvárová – mezzosoprán
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

sobota 22. 12. 2018, 19.00
CONCERT FOR ORGAN and ORCHESTRA
Aleš Bárta – varhany
Camerata Pragensis Orchestra
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

neděle 23. 12. 2018, 19.00
CANCIONETA PRAGA & piano
Lukáš Jindřich – dirigent
F. SCHUBERT, Ch. GOUNOD, W. A. MOZART, SVĚTOVÉ KOLEDY

Z ekumeny

SRC GRATULUJE LAUREÁTŮM NOBELOVY CENY MÍRU ZA ROK 2018

SRC vítá udělení Nobelovy ceny míru za rok 2018 Nadje Muradové a Dr. Denisi Mukwegemu za jejich práci proti „sexuálnímu násilí jako zbraní války a ozbrojeného konfliktu“.

„Je to velkou inspirací pro všechny, kteří bojují proti sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí,“ řekl generální tajemník SRC, Rev. Dr. Olav Fykse Tveit krátce poté, co bylo udělení ceny oznámeno. „Dr. Mukwege důsledně a s velkým rizikem poukázal na lidskou důstojnost a lidská práva obětí násilí a války, zvláště žen, které se staly obětí znásilnění a genderově podmíněného násilí.“ Tveit uvedl, že Mukwegeho práce v Demokratické republice Kongo je „skutečným přínosem k míru pro ty, kteří jej potřebují nejvíce – a pro vývoj směrem ke spravedlnosti a míru v zemi i v regionu.“ Syn pastora Dr. Mukwege je aktivní křesťanský laik, který založil v roce 1999 nemocnici Panzi v Bukavu v Demokratické republice Kongo pro oběti sexuálního napadení, především v kontextu dlouhotrvající občanské války v zemi. Nyní je jedním z nejpřednějších světových odborníků na chirurgickou nápravu zranění způsobených znásilněním a sexuálním násilím a významným mezinárodním bojovníkem proti znásilnění coby válečné zbraně, proti beztrestnosti pachatelů takového válečných zločinů a za práva jejich obětí.

Zástupkyně generálního tajemníka SRC prof. Dr. Isabel Apawo Phiriová poznamenala: „Z pohledu SRC posiluje toto uznání naše neochvějně přesvědčení – demonstrované Čtvrtky v černé a naší Globální diskusí ke spravedlivé komunitě žen a mužů tento týden v jamajském Kingstonu – o naší solidaritě a činech pro ukončení jakékoliv formy násilí v církvi a ve společnosti.“

Nadja Muradová je členkou jezidské komunity v severním Iráku. Je jednou z odhadovaných 3 000 jezidských žen a dívek vystavených znásilnění a zotročení ze strany uskupení takzvaného „Islámského státu“ po jeho obsazení velké části severního Iráku v polovině roku 2014.

Od svého útěku po třech měsících zajetí se Muradová rozhodla, že nebude mlčet, nýbrž bude otevřeně hovořit o svých zkušenostech.

„Tímto oceněním předaným do rukou těchto dvou předních hlasů proti znásilnění coby zbraní války jsme velmi povzbuzeni,“ řekl Peter Prove, ředitel komise pro mezinárodní záležitosti SRC. Apeloval na světové společenství, aby pracovalo na ukončení beztrestnosti pachatelů válečných zločinů sexuálního násilí, a za zvýšenou podporu pro všechny oběti takového zločinu.

„A vyzýváme všechny církve a lidi dobré vůle po celém světě, aby čelili postojům a kulturním kontextům, v nichž se taková zvěrstva objevují, a transformovali je,“ řekl Prove.

Připravila Kateřina Vítková. Zdroj: www.oikoumene.org

